

A projekttervezés és a projekt disszemináció szerzői jogi vonatkozásai, különös tekintettel a forgalombahozatalra

Dr. habil. Grad-Gyenge Anikó PhD

Egyetemi docens, tanszékvezető

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Tanácsadó

Szövetség a Szerzői Jogokért

Szerzői jogi kalandjaink...

A szerzői jogi védelem eszközei

- a védett mű meghatározása
- a mű feletti rendelkezés kizárólagos joga (elismerve vagyoni és személyhez fűződő aspektusokat is) – vagyoni jogok fokozatos bővülése (technikát követve)
- szabad felhasználások/díjigények
- védelmi idő
- szerződési szabályok – szerzőt védő rendelkezések
- közös jogkezelés, mint a joggyakorlás egyszerűsített módja
- jogérvényesítés
- szomszédos jogi jogosultak oltalma

http://www.sztnh.gov.hu/szerzoijog/jogforras_szjog/#magyar

**MILYEN SZERZŐI MŰVEKKEL
TALÁLKOZNAK A MUNKÁJUK
SORÁN?**

A mű

- Irodalmi, tudományos és művészeti alkotások.
- A szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől, vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítélettől. Szjt. 1. § (3) bekezdés
  - Powerpoint prezentáció
  - Tansegédlet
  - Módszertani útmutató
- Nem védett pl.: jogszabály, ügyirat, szabvány, ötlet (kidolgozottság szintje kérdés), elv, elgondolás, folklór kifejeződése.

A szerzői jogi oltalom tárgya

- a szerző – mű kapcsolatból származó jogok
- elidegeníthetetlen, helyettesíthetetlen
- kizárólagos, abszolút
- korlátozható

KI A SZERZŐI JOG JOGOSULTJA?

„A szerzői jog azt illeti, aki a művet megalkotta.”

- **Kié a termék? Válasz 1.**
- Csak természetes személy lehet.
- Csak ember lehet (www.artisjus.hu, www.hungart.org)
- Többes alkotás
- Kapcsolódó jogi jogosultak: előadóművész (www.eji.hu), hangfelvétel-előállító (www.mahasz.hu), rádió- és televíziószervezet, filmelőállító (www.filmjus.hu), adatbázis-előállító
- Munkaviszony: vagyoni jogok a munkaviszony erejénél fogva átszállnak, személyiségi jogok korlátozottan érvényesülnek. (Megbízás: nincs ilyen korlátozás!)

A szerző jogai

- Személyhez fűződő jogok
- Vagyoni jogok

MELYEK A SZEMÉLYISÉGVÉDELEM SZÓBA JÖHETŐ ESZKÖZEI?

A szerző személyhez fűződő jogai/a disszemináció formai része

- Nyilvánosságra hozatal joga
  - Beszélgetés
  - Részletek közlése (órai teszt)
  - Kiadványban megjelenés
- Névfeltüntetés joga
  - Mellőzni is lehet
  - Intézmény nevének feltüntetése nem névjog!
- Integritásvédelem
  - Technikai átalakítás
  - Átdolgozás
- Visszavonás joga
  - Névfeltüntetés elmaradása
- + **személyiségi jogok, adatvédelem**

MIHEZ KELL ENGEDÉLYT KÉRNI?

A vagyoni jogok/A disszemináció tartalmi része

A szerző kizárólagos joga, hogy ezeket gyakorolja, vagy erre másnak engedélyt adjon (+ eldöntheti, hogy kér-e érte ellenszolgáltatást és mennyit.) E jog alapján engedélyezheti más számára a mű felhasználását.

- Többszörözés joga (könyvkiadás, CD, internetről letöltés)
- Terjesztés joga (forgalmazás, adásvétel, bérbeadás, haszonkölcsön)
- Nyilvános előadás joga (koncert, színház, kivetítő előadás)

- Nyilvánossághoz közvetítés joga sugárzással vagy másként (kódolt sugárzás, műholdas sugárzás, webcasting, simulcasting)
- Nyilvánosság számára hozzáférhetővé tétel olyan módon, hogy a közönség tagja hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatja meg (lehívásra hozzáférhetővé tétel - internet)
- Sugárzott műnek az eredetihez képest más szervezet beiktatásával a nyilvánossághoz történő továbbközvetítése (kábeltv)
- Átdolgozás joga (nem technikai változtatás, új egyéni eredeti jellegű teljesítmény hozzáadása)
- Kiállítás joga (képzőművészeti alkotások)

**MIHEZ NEM KELL ENGEDÉLYT
KÉRNI?**

Szabad felhasználások

A szabad felhasználás körében a felhasználás díjtalan és ahhoz a szerző engedélye nem szükséges. Sztj. 33. § (1) bekezdés

- ideiglenes többszörözés
- magáncélú többszörözés
- idézés
- átvétel
- archiválás
- oktatási célú többszörözés
- tájékoztatási célú kivételek
- előadások oktatásban, szociális gondozásban, egyházi szertartásokon
- Fogyatékkal élők felhasználásai
- dedikált terminálos hozzáférés

Díjigények

A törvényben meghatározott esetekben a szerzőt a mű felhasználásáért megfelelő díjazás illeti meg anélkül, hogy a felhasználás engedélyezésére kizárólagos joga volna. (Nem a konkrét felhasználó, hanem egy köztes szereplő a díjfizetés kötelezettje: gép, hordozó gyártója.) Sztj. 16. § (5) bekezdés

- Reprográfia - kotta
- Üres hordozó www.artisjus.hu

HOGYAN KELL ENGEDÉLYT KÉRNI A FELHASZNÁLÁSHOZ?

Joggyakorlás módjai

- Kié a termék? Válasz 2.
- Mi a szerepe a termék létrejöttében a pályázó iskoláknak és a finanszírozó programnak?
- Egyedi joggyakorlás: szerző köt szerződést a felhasználásra a felhasználóval, szerződések láncolata hozható létre (nemo plus iuris elv)
- Közös jogkezelésben történő joggyakorlás:
a felhasználás jellege, illetve körülményei miatt egyedileg nem gyakorolható jogok érvényesítése a jogosultak által erre létrehozott szervezet útján, függetlenül attól, hogy azt a törvény írja elő vagy az a jogosultak elhatározásán alapul.
- Egyéb lehetőségek: nem gyakorlás? jogról való lemondás?

Szerződési szabályok

Klasszikus modell

- Előzetes engedélyezés
  - Megszorító értelmezés
  - Szerző javára értelmezés
  - Életmű-szerződés tilalma
  - Bestseller-klauzula
  - Írásbeliség
- + Új típusú szerződések

<http://www.creativecommons.hu>

<http://mirrors.creativecommons.org/getcreative/>

LLP (Lifelong Learning Program)

Általános Szerződési Feltételek

3.1 Ha a jelen szerződés erről másként nem rendelkezik, a projekt eredményeinek, ezen belül a szellemi alkotáshoz fűződő jogoknak és az iparjogvédelmi oltalom alá tartozó jogoknak, valamint a kapcsolódó beszámolóknak és egyéb dokumentumoknak **a tulajdonjoga Kedvezményezettet illeti meg.**

3.2 Jogfenntartással a 3.1 bekezdésre, Kedvezményezett biztosítja Nemzeti Irodának és az Európai Bizottságnak a jogot, hogy belátása szerint, **szabadon felhasználja a projekt eredményeit, amennyiben ezzel nem sértik meg a titoktartásra vonatkozó kötelezettségeiket vagy az érvényben lévő szellemi alkotáshoz fűződő jogokat vagy iparjogvédelmi oltalom alá tartozó jogokat.**

Pályázókkal kötött támogatási szerződés

VII. CIKK- MONITORING, ÉRTÉKELÉS ÉS ELLENŐRZÉS

A Kedvezményezett **teljes körű hozzáférést biztosít** a Nemzeti Iroda, ... részére minden, a projekt megvalósítására, annak eredményeire és a támogatásnak a jelen szerződésben meghatározott feltételekkel összhangban történt felhasználására vonatkozó dokumentumhoz, beleértve az elektronikus formátumot is. **A Kedvezményezettnek biztosítania kell a hozzáférési jogot a támogatás egyenlegének .. kifizetését ... követő 5 évig.**

Szakértőkkel (pályázat bírálókkal) kötött vállalkozói szerződés vonatkozó rendelkezése

A Vállalkozó feladatát köteles pontosan, lelkiismeretesen a megadott határidőre teljesíteni. A megbízás tárgyát képező feladat, illetve annak teljesítése során Vállalkozó tudomására jutott minden adat kizárólag a Megrendelő részére hasznosítható. Elfogadja, hogy a dokumentációk másolása, továbbadása, illetőleg az információk értékelési folyamaton kívüli felhasználása tilos. Vállalkozó köteles a dokumentációkat a bírálati folyamat befejeztével Megrendelő részére hiánytalanul visszaszolgáltatni.

Az új Erasmus+ ÁSZF I.9-es pontja

*In addition to the provision of Article II.8.3, if the beneficiary produces educational materials under the scope of the Project, **such materials shall be made available through the Internet, free of charge and under open licenses.***

Magyarázat:

Open licence – a way by which the owner of a work grants permission to others to use the resource. A license is associated to each resource. There are different open licences according to the extent of the permissions granted or the limitations imposed and the beneficiary is free to choose the specific license to apply to their work. An open licence must be associated to each resource produced. An open licence is not a transfer of copyrights or Intellectual Property Rights (IPR).

A közpénzből létrejött termék hozhat-e hasznot az egyes szerzőnek?

Köszönöm a figyelmet!

Dr. Grad-Gyenge Anikó

a.gyenge@eik.bme.hu